

Uloga, važnost i mogućnosti školske knjižnice u kontekstu razvoja kurikulumskog pristupa

izv.prof.dr.sc. Morana Koludrović

Filozofski fakultet u Splitu

Odsjek za pedagogiju

Centar za istraživanje i razvoj cjeloživotnog obrazovanja

➤ Kurikulumski pristup je afirmacija:

- **Odgovornosti** i samostalnosti svih sudionika odgojno – obrazovnog procesa
- Planiranja i organiziranja nastavnog procesa usmjerenog na učenika
- Naglasak na učenju, umjesto na podučavanju

Za kvalitetnu implementaciju kurikulumskog pristupa treba **VRIJEME**

Kurikulumski pristup označava promjenu u
realizaciji nastavnog procesa

Tradicionalni
nastavni proces i
nastavno okruŕje
nisu prikladni za
kurikulumski pristup!

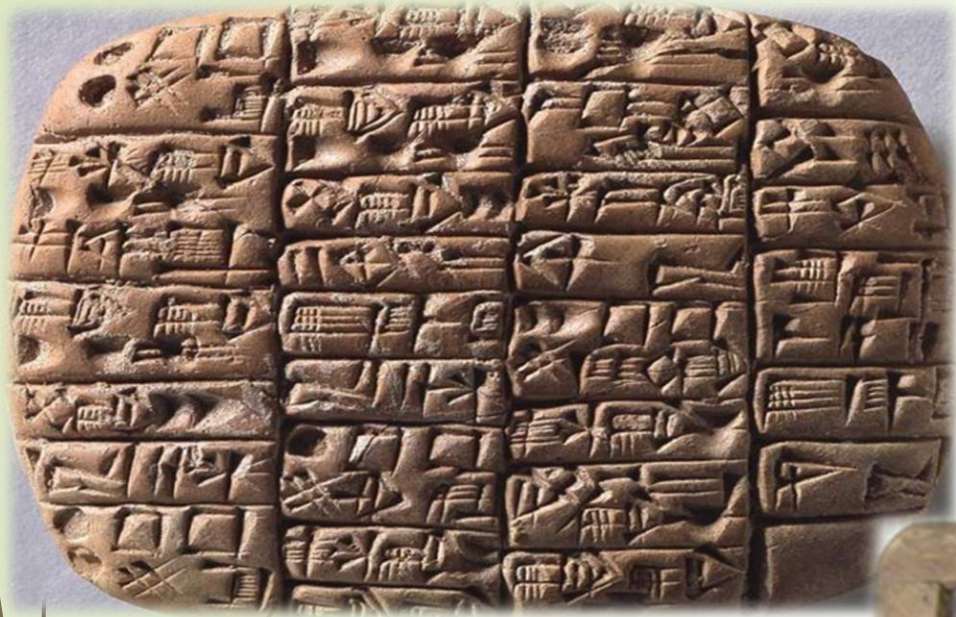

U kurikulumskom pristupu udžbenik je
knjiga koja uči učiti, a ne samo
knjiga za učenje!

Inovacije su svakako
dobrodošle, ali trebaju biti
dobro promišljene i didaktički
– metodičko kvalitetno
oblikovane!

Drugim riječima, kurikulumski pristup je i kompetencijski (uključuje znanje, vještine, samostalnost i odgovornost, odnosno učenje glavom, srcem i rukama). Stoga su poželjne aktivnosti koje učenik može napraviti u izvornoj stvarnosti! Suvremena tehnologija ima vrijedno mjesto u nastavi, ali ne na uštrb praktičnom radu.

Naša uloga u kurikulumskom pristupu?

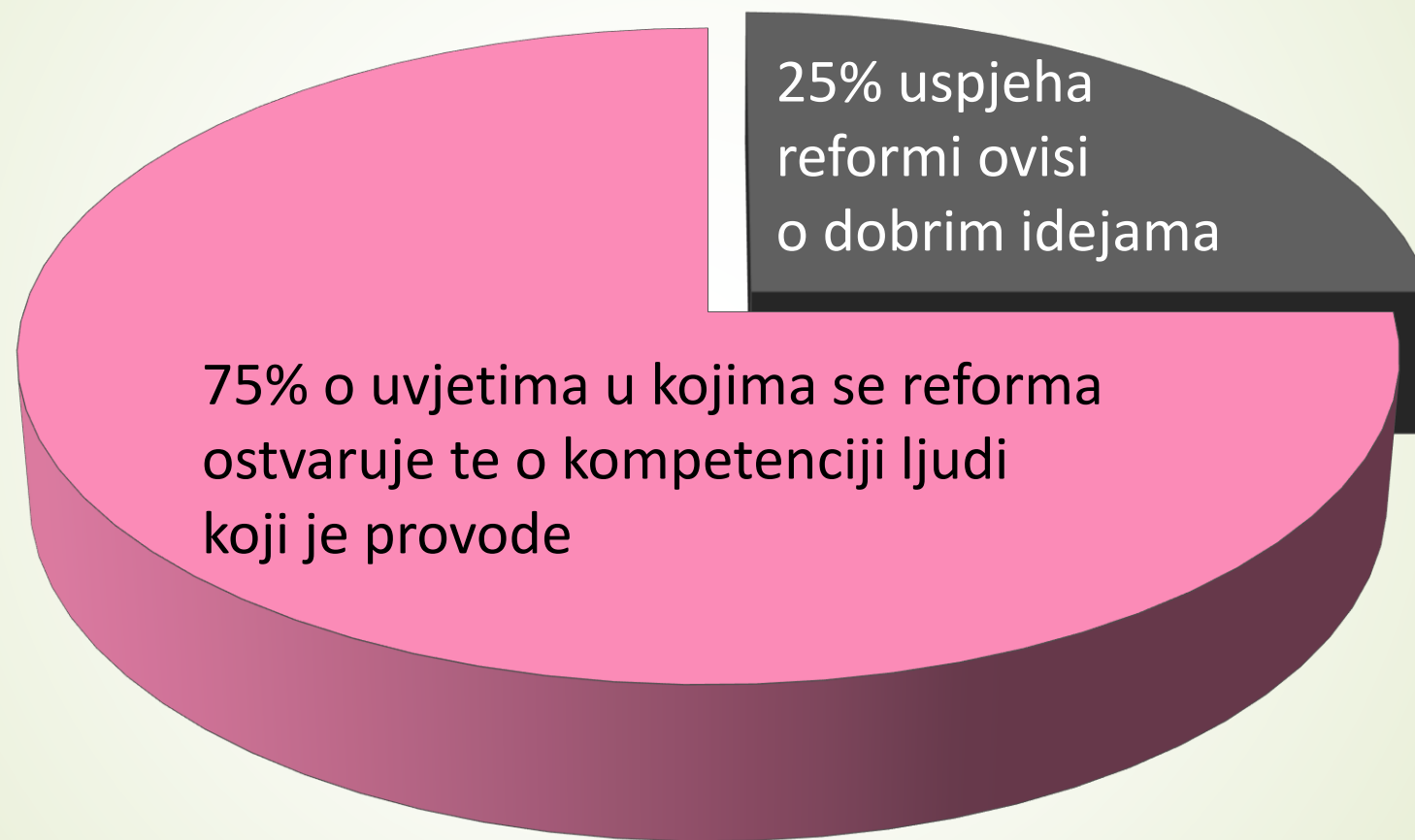

Učitelj (u najširem smislu riječi) treba biti:

- UZOR
  - Motivator i motiviran
  - Stručan
  - Suradan
  - Objasniti pravila
  - Uvažavati interese i potrebe djece
  - Ohrabrivati i poticati
  - Prihvaćati da smo svi različiti
-

Uspješnost školskih reformi

Prilagođeno prema Begetto,
2009

Kurikulumski pristup uvažava predznanja,
interese i potrebe mladih generacija

Današnje generacije nisu ni
bolje niti lošije od prethodnih.
One su jednostavno drugačije!

Predznanja, interesi, koncentracija,
vrijednosti su drukčiji kod novih
generacija u odnosu na stare. Na
nama je da ih uočimo,
prepoznamo i usmjerimo na
pozitivan i produktivan način!

Mogućnosti školske knjižnice u kurikulumskom pristupu

Metodološki pristup izrade kurikuluma

Pridržavanje koraka u metodologiji izrade kurikuluma
siguran je put za ostvarivanje dobrih rezultata!

The diagram illustrates the process of curriculum development as a sequence of five main steps, each in a dark red rounded rectangle, connected by a vertical line and an arrow pointing downwards. To the right of the first two steps are two light orange boxes containing discussion points. A large dark red oval in the top right corner contains the title of the process. The background is light green with some abstract grey lines on the left side.

Analiza potreba

Planiranje – definiranje ciljeva/ishoda učenja

RASPRAVA
odbacivanje
neprimjerenih
ciljeva

Izrada kurikuluma/plana i programa

RASPRAVA
vertikalno i
horizontalno
usklađivanje

Organizacija i realizacija procesa učenja i
podučavanja

Vrednovanje

Postupak izrade
kurikuluma

Analiza potreba

- Cilj: ispitati potrebe i interese sudionika odgojno – obrazovnog procesa za aktivnostima učenja i podučavanja.
- Tehnike (mogući sudionici nastavnici, aktivni, ravnatelj, učenici, drugi stručni suradnici):
  - Intervju
  - Upitnik
  - Fokus skupina
  - SWOT analiza (sustavna razina)

Primjeri

- Na razini škole ispitati učenike i nastavnike o mogućnostima suradnje i željenim aktivnostima
- Na sustavnijoj (nacionalnoj) razini ispitati:
  - Koja je vrsta kurikuluma/aktivnosti potrebna,
  - Koji su najbolji načini suradnje na relaciji knjižnica – škola – nastava – izvannastavne aktivnosti – lokalna zajednica
  - Preispitati ulogu knjižničara?
  - Standardizirati zanimanje knjižničar/knjižničarka

Planiranje aktivnosti

- **Postojeće i (ne)sustavne:**
  - ŠKOLSKI KURIKULUM
  - U SURADNJI S NASTAVNICIMA I U OKVIRU NASTAVNIH PREDMETA (u svrhu provođenja istraživanja, realizacije projektnih aktivnosti,...)
  - U OKVIRU PROJEKTNIH DANA
  - RADIONICE I SURADNJA S LOKALNOM ZAJEDNICOM
  - SURADNJA S FAKULTETIMA (NASTAVNE BAZE)

Mogućnosti i potreba za kurikulumom na nacionalnoj razini?

- Utemeljenost na rezultatima istraživanja
- Izrada standarda zanimanja i standarda kvalifikacija za zanimanje knjižničar/knjižničarka
- Definirati vrstu i oblik kurikuluma:
  - Zaseban kurikulum otvorenog ili mješovitog tipa?
  - Kurikulum sličan onima kakvi su napravljeni za međupredmene teme?
  - U predmetne kurikulume u preporukama navesti mogućnosti suradnje sa školskom knjižnicom?

Korak ka kurikulumu...

- Ako nije moguće imati kurikulum, može se napraviti zbirka aktivnosti dostupna svim knjižničarima:
  - Utemeljena na učenikovom učenju, a ne na podučavanju
  - Utemeljena na ishodima učenja
  - S preporukama za izvođenje te (samo)vrednovanje učinkovitosti provedbe

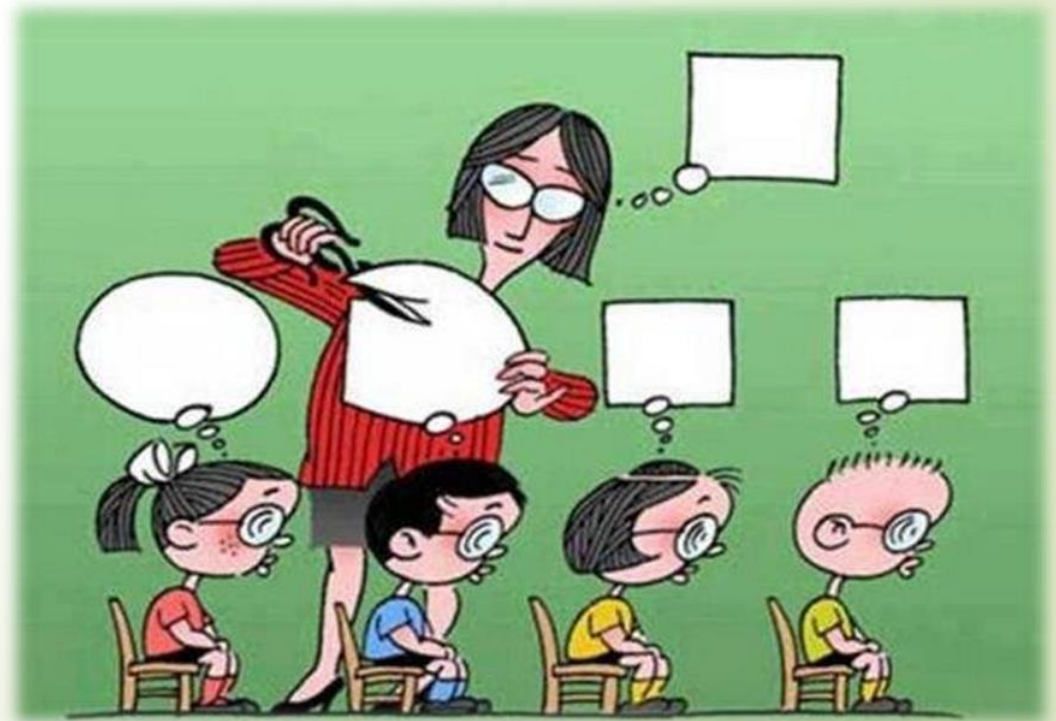

Izvedba aktivnosti (kurikuluma)

Suvremena je knjižnica usmjerena na
učenika

- Gotovo je nemoguće pronaći osobu koja ne voli učiti
- Oni najčešće ne cijene načine na koje ih podučavamo

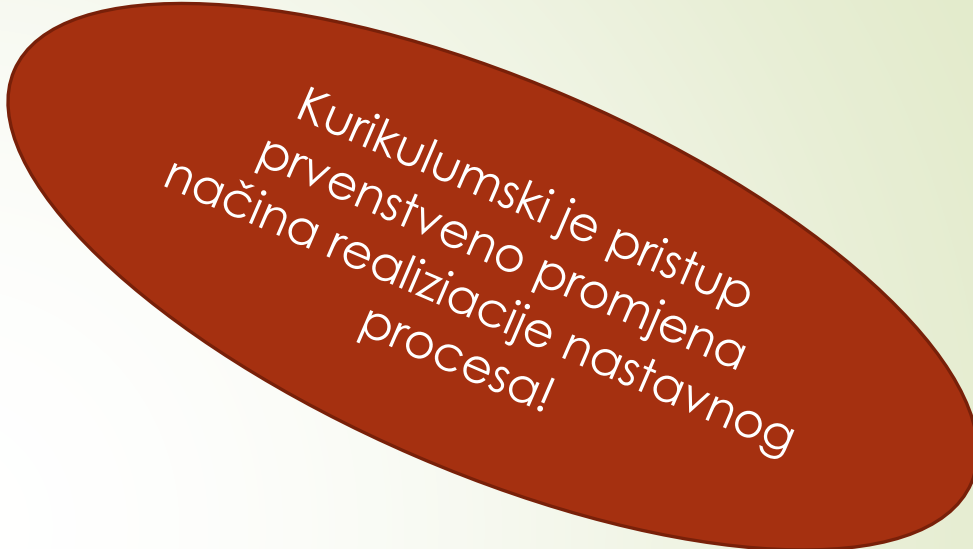
Čujem → zaboravim

Vidim → zapamtim

Uradim → razumijem

... odnosno...

- Mi predajemo → oni zaboravljaju
- Mi pokazujemo → oni pamte
- Mi demonstriramo → oni razumiju
- **Oni naprave → mogu i hoće**

Kurikulumski je pristup
prvenstveno promjena
načina realizacije nastavnog
procesa!

Suvremena je knjižnica mjesto učenja

...ako knjižnica nema prikladne materijalne uvjete, za provedbu aktivnosti dobra je i učionica...

Možemo jako puno naučiti od učenika

Samo ih moramo
pitati...

ZNANOST
UMJETNOST
TEHNOLOGIJA

obrazovna
tehnologija

mediji

Prilagođeno
prema
Bognar i
Matijević,
(2005)

OBRAZOVNA STRANA

spoznajni
aspekt

doživljajni
aspekt

psiho-
motorni
aspekt

OBLICI

DOGOVOR REALIZACIJA EVALUACIJA

STRATEGIJE

individualne i
društvene
promjene

ISHODI
UČENJA

- DRUŠTVENI
ODNOSI
- SUSTAV
VRIJEDNOSTI
- SOCIJALNE
GRUPE

ODGOJNA STRANA

biološki
aspekt

socijalni
aspekt

samoaktualizirajući
aspekt

odgojna
klima

komunikacija

Nastavni predmeti i školska knjižnica

- Korelacija
- Dogovor s kolegama pri primjeni istraživačkog učenja, problemskog i projektnog učenja
- Primjer...

Vrednovanje aktivnosti

- Istražiti mogućnosti poboljšanja
- Imati jasan cilj, postupke djelovanja, uočiti moguće prepreke
- Ustrajati u svim elementima
- Razraditi detaljno aktivnosti i biti svjestni da neće svi htjeti sudjelovati

Ako smo pomogli jednoj osobi, pomogli smo cijelom svijetu!

Analiza potreba

Planiranje – definiranje ciljeva/ishoda učenja

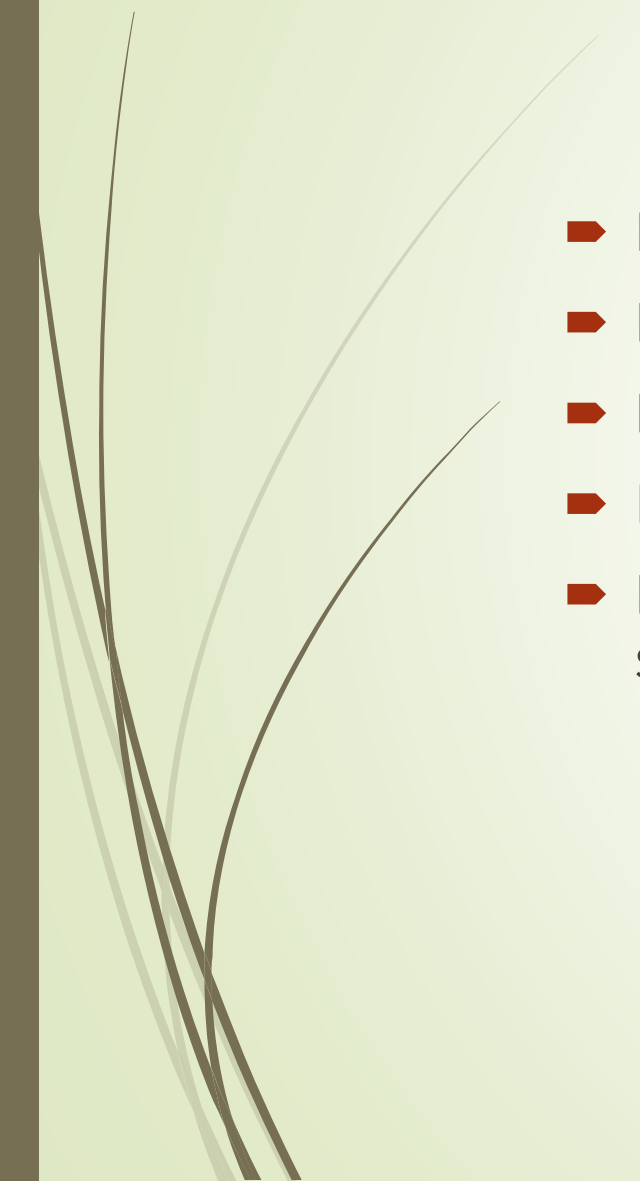
RASPRAVA
odbacivanje
neprimjerenih
ciljeva

Izrada kurikuluma/plana i programa

RASPRAVA
vertikalno i
horizontalno
usklađivanje

Organizacija i realizacija procesa učenja i
podučavanja

Vrednovanje

-
-
- Kurikulum je krug, ciklus, promjena
  - Kurikulum je dokument koji je dinamičan i promjenjiv
  - Promjene (reforme) se donose na temelju rezultata istraživanja
  - Reforma (lat.) - ponovno preoblikovati.
  - Dakle, rezultati vrednovanja u jednom metodološkom ciklusu su sastavni dio analize potreba u novom ciklusu izrade kurikuluma

Zahvaljujem na pažnji!

morana@ffst.hr